

Петар Матовић
КОФЕРИ ЏИМА ЏАРМУША

повеља

Едиција
ПОВЕЉА

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига педесет девета

Уредник
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ

Петар Матовић

КОФЕРИ ЏИМА ЏАРМУША

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ”
КРАЉЕВО
2009

На корици:
Giuseppe Arcimboldo, *Spring*, 1573

за С. Л.

УРУШЕНЕ ПАРАЛЕЛЕ

НА ОШТРИЦИ БРИЈАЧА

Ове године липе касне у цветању,
Ана се опет неће вратити из Грчке,
а собу сам окречио у жуто: смирује.

Свако јутро будим се уморан и знојав,
време до паљења прве цигарете је
мисао о стиху, ритму и шибици.

Немам целину. Моја утроба је корморан
с марамом под вратом. Док лутам,
сам себи нисам Одисеј, а ни Ахасфер.

Сваки пут обећавам, кад пред бријање палцем
испитујем оштрицу жилета, да ћу, чим будем
задовољан собом, написати песму.

ИЗ КАПЕТАНОВОГ ДНЕВНИКА

Сеферису

На кормило ударио талас,
а у потпалубљу зрак сунца
остао као на фотографији.

Капетан у бродски дневник пише:
„Бура је уништила топосе, морнари
попут галебова кричу од глади,
Хомер /бродски пас/ очима светлуца
у спремишту: страх! Копно
и сирене не видесмо данима.

Ветар нас је одвукао далеко, на море
незабележено у картама и звездама.
Палуба шкрипи од олује и воде.
Не зна се шта је више поцепано: једра,
или наше душе.

Навигатор Матиос Паскалис кризира:
одлази на јарбол, међу громове,
и очајава за ружама.

Нестаје мастила. Ово пишем у трену муња.”

СЕЛИДБА

И ноћас сам претерао с никотином.
Грудни кош струже под неприхваћеном тежином,
сува је усна дупља,
у даху опорости више но у животу
клошара, што се као змије множе
под мостовима.

Не осећам трагичност егзистенције,
не полемишем с њом. Пламте диодне бакље
у мојој соби, светлост развучена у мрежу,
сенке се раздиру... То је оно
што ме греје. Помисао на бекство
каткад је сасвим довољан бег,
помало сам неосетљиви Дедал,
а клепсида је велика лаж о времену.

Свет продире рељефним одразом у окну,
сад је зима, снег провејава, жалим
за новембром, који је прошао без даноноћних
киша, смисао исисан као мушмула,
и једино ме тај духанско плави дим,
што попут астронаута путује у овој геометрији
загашене белине, отвара ка некој непознатој
светлости која долази изнутра, из крви.

Иронију нисам искашљао:
Метемпсихоза је суштина оргазма.

ГЛУХИ ОДИСЕЈ

---

*У сан ми дођи оче
Да знам да не сањам*

Мој сто је разочарани Телемах.
Испод миљеа мрвице хлеба
круне се под лактом. Окно ме
излаже хијерогамији светлости.
Колико сам сâм?

Ова тишина је мала, као гутљај кафе.
Сунце гризе ногаре столице. Кажеш:
празнина, и то је шољица с које се
љушти боја. Каткад и: мрав
који урнебесно пређе замку соли.

Љутити ме оптеретио Сизифом:
мењам распоред тегли – завидим му!

Ветар нагло нагна завесе ка средишту, до стола,
где свих светилова разлике заћуше, оне потпуно оживе,
к'о карикатуре: наличе трудницама на венчању...

У пет поподне свакодневно излазим,
да се зближим са сенима: *eros*,
то је свећа на гробу мог оца.

PARIS, TEXAS

Баш негде на среди јануара почеле су да пламте
зраке на крововима. И још једна зима у истом
граду, истом стану (а то је баш коцкаста реч),
на обичном зеленом етисону, пећи испод прозора...
Знаш како уме небо да се запали у тек огрејано
јануарско предвечерје, ноздрве су преварене на
пролеће, замисли кадар у коме птице похрле ка
горњој ивици, а свестан си да је платно у питању,
то је већ давна навика, и шта год да се угледа,
помирено кажеш: *У биоскоју сам*. Изазовеш и
клопарање пројектора, налик возовима које ноћу
ослушкујеш... И опет си покуњен, то је иста бољка,
жал што не казниш оца да одгледа *Paris, Texas*:
сећаш се неба и асфалта кроз пустињу, једне
друмске крстарице, удаљи се и то је тек дечји цртеж,
ако претераш, може се чак и тумачити, али остаје
то осећање: сав пројектован у ово просуто сунце,
једно јануарско предвечерје које каже – проклети
да су очеви што су прерано умрли.

АРМАГЕДОН

Негде пред затварање
У мртвом углу кафеа
Иза чаша неиспијене жестине
Што се жаре попут злата
Његово тело је спруд
Са олупином Христа

ПОВРАТАК У СТАН

Враћам се у стан. Нагло откључавање,
као кад пукнеш прстима, прашина што се
засребри у пирамиди видела, сенка савлада
праг /дизинтеграција светлости/, а онда
шкрипно затварање врата, још гласније
обртање кључа (како би представио звук
што се упије у мермерна стубишта, овде, иза
дебелих врата без шпијунке?), и окретање тела
ка унутрашњости – ево те у егзилу, интимној
изби чију улогу скриваш чак и од познаника,
залуђених Белом.

Осмислио сам овај дом, дискретну насеобину
љубави, стари намештај што још увек мирише
на смолу, као звук смањена светлост, и ја: кад
из фотеље погледом пређем по кутовима собе
/крајем ока друм удари у окно/, застанем на
паучини – *evo ġa!*: тај благослов несавршенства,
ова соба што одбија дизајн миленијума, та мана,

та запуштеност отклони умор. Под капцима, зеница
још памти: вреву, друмски сабор машина, беседе
банкомата, канон одеће... Али без емоција! Варка
бледи у струјању маља на врату претвореног у
шапат што каже: Пусти... Усни... Опустите се:

Још увек – могућ је Бог!

ОЗРАЧЕЊЕ СОБЕ

Ивану В. Лалићу

Муње ломе небо, испод лежи град
који губи струју у помрачењу: игра се
с невидљивошћу.

Постоји скривено значење олује:
ако спустиш капке – пожутела успомена
са летовања – лахор мора
што га је запамтило око, а не ухо
свикло на метеж психе.

Мучи се с постојањем, град
тутњи, у грмљавини, сав збран у блеску:
Бог је велик, говориш

сам са собом, иза окна, са безбедног места.
Бог је велик, понављаш у сваком озрачењу
собе што открије сметове постеље празне
од кошмара.

Творац је укинуо боје, и сада можеш да бираш
стварност у којој постојиш више: оног којег слутиш
ипак ћеш срести.

ЗМИЈСКИ СЈАЈ

ВЕЖБА

Облаци у офанзиви.

Растиње у континенталном фронту, волумен
мириса интензивираан. Тежина и опорост што притиска,
као домаћи дуван, грудни кош. Бронхије, булке уцветале,
опструишу удисај. Багрем, липа – разарање ваздуха,
у фрустрацији зеленило.

Ослушкујем лишће под центима кише.

Правим добро извежбан покрет, у широком луку
избацим опушак: *жар!* – спретно провлачење док не
блесне у милисекунди капљице, попут муње, а онда
падне чудно: као онај лист кестена, стрмоглавце,
с петељком наниже.

ПРЕД НЕВРЕМЕ

Ц. Цармушу

Шуштаће бомбон-целофана, покрет који га коначно одбацује у воду. Време такво да се не може изрећи. Звучно сисање слаткиша, *свеједно-ми-је* поглед; али памти се: целофан, у ваздуху, слиско се раскриљује, такав распон крила ни друсни албатроси немају.

Неко ту препознаје осећања, ја само слику: шљунак како се креће по речном дну. Ово није место за снове: кухињска столица улегла у речни спруд, белутак задржава кесицу, лишће се диже у спиралу: одлазим пре невремена. Све у једном кадру.

ЗМИЈСКИ СЈАЈ

Лежали смо на сунцу, на обали реке која се као клин завлачила у стене преко пута.

Птице нису грактале: гнезда свијена на литицама била су круне змијама, које су нас посматрале попут мачки са раширеним зеницама, као пред храмом у који нису смеле да уђу.

На врху тих громада очекивале су смрт. Осетивши последњи тренутак бацале су се у воду, у ваздуху ломећи се као алуминијумске траке. О њих је блескала светлост, шамаравши зенице.

Неми суицид завршавао се пљуском. Капљице воде које нас нагло прснуше носиле су змијски сјај.

ВАТРЕ СВЕТОГ ХЕРАКЛИТА

Лежали смо на обали реке, скровитом месту у кланцу. Мало неба и сунца, хучање воде кроз подземне шпиље, мирис рибе наталожен на стенама и шљунак који је жуљао леђа: то је све што смо имали. Помишљали смо на смрт у нашој младости, хтели неки други живот, *не овај!*

Запалили смо ватру: да у њој видимо наше судбине. Тражили смо љубав, а она је била ту: стари грчки богови и наша тела пресијавала су се од воде, једнаки у вери и страсти.

Осећања би нам експлодирала сваки трен, а ми са тим ништа нисмо умели.

Лежали смо на скровитој обали, у кланцу. Кроз процеп, тек шири од реза, као фини хероин сипиле су звезде на нага тела, уз ватру, за нови бродолом и нову митологију.

ОПСТРУКЦИЈЕ

Зрак је злочинац, соба је прободена кроз окно. Очигледност је варка, али у трилеру укаже на скривено злодело: прашина је осветљена, честице плутају споро док их не заковитла злокобни покрет шарки. Бесне, мучно се прокријумчаре у удах. Ако ти помилују бронхе, гушиће те попут родитељске пажње.

Злочин се, дакле, одиграва у дисајним путевима – живуљке као искусни герилци изврше препад, стрес разори слузокожу плућа, модрина, као у рибе раширених, усана, ламинат у вртоглавици... Обрати пажњу на обичне ствари: кревет, кулер што југови у кућишту под столом, и отворене полице претрпане књигама. Листај их и гриње ти саплићу удисај: *Поезија је ужасна болест!*

Јефтин трилер би усмртио јунака уз Кафку, можда Целана, да се окриви психосоматика. Али овде нема јунака. Зрак се прекине с вечери или ролетнама, споредни лик спретан је с пумпицом, претреса собу, сутрадан ће за ситне новце распродавати песништва пред Филолошким и, успут листајући Радовића, а зачињући нови злочин, полемисати о фамозном лирском субјекту са студенткињама, без опструкција, ван себе.

ОЗРАЧЕЊЕ СОБЕ

ХОСТИЈА

Данас је хладно. Синоћњи ветар октобра
за ноћ изградио је пирамиде лишћа. Зграда
до моје надзиђује се: кран је монтиран, врти се
споро и бучно, попут балерине у мировини. Мој
стрми поглед устави се на остављеној пивској
флаши на врху последњег озиданог блока.
Недеља је и нема зидара.

Попнеш се на врх зграде: кобац, видиш шаре,
и отворен кљун – крик се не чује. Потом одлази
на југозапад, у незидани предео.

Горе од тога нема: тражиш тишину, а недостатак
звука вратоломно те гони у јесењу депресију.

Тмасти облаци, рашчупани као балице вате.

Овде је време тик до тебе, капут, кишобран
што се расцвета у интимни свод, тужан и озбиљан.

Лишћу, одавде сведеном на геометрију масона,
испуцали су капилари. Гори као бакар храмовног
крова. Моје тело је хостија том пожару што пламти
у опомени на сунце.

НЕГИРАЊЕ ФУЗИЈЕ

Светлост се не ломи у зеници,
већ у напрслини кристалне пепељаре
на овом столу.

Шест је после поднева августа месеца,
сунчев диск се нанометарски суновраћаје:
боју му опајам не као затворенонаранцасту,
већ *orange*: мислим о речима
које ме *емоционализују* више но људи.

Нећу се померити са столице,
колена сам примакао погнутом лицу,
и при том, *гле!*, ни налик нисам
мехуру, ни распрснућу.

Људолик сам, и то бих изменио,
свио бих се попут змије, у самог себе,
обгрлио бих се, круг је једини положај
кад не изговарам, а разумем се.

Доста ми је одлажења не померајући се:
ипак нема ничег узбудљивог у фузији
мог лика и сунашаца, на дну ове пиксле.

У РОПЦУ ТИШИНЕ

Гле!: како се споро обрушава кап
са славине у бездан судопере, у цев,
не дотичући решеткицу... Без звука!

Није ли то гадно за ухо, за опну што већ почиње
да трепери у припреми за налет звучног таласа –
изневерено очекивање? Тако болно за органе!

Учаурио сам се на столици, у раноавгустовском
подневу, у врелини што ће ноћу донети бубе и
лептирице и ону убилачку глувоћу између њихових
удара о зидове, о сијалице, у светлост, ону немоћ
што се махнитошћу крила располути на неједнаке
делове, ону мутавост налик на покварени метроном,
живчану ћутњу међу срдитим откуцајима часовника,
и тад почнеш да и сам трепериш од бубне опне
што може пући у тој лудачкој тишини.

trip!

Тишину сам раскрилио прстима, као вулву.
Легао на под и трептао брзо, као секундара.

То што немам намеру да оптрчим круг,
то и даје смисао крововима које посматрам
с пода, из положаја жабе, дишући шумно:

По њима лије новембар.

Празнина: зграбићу је
као било коју жену – *Шша ћу осешиши?!!*

Из цепа извлачим огледалце,
/вреба ме одраз, *блесак!!*
на њему пажљиво развучем црту,

сниф је магијска формула, пребацивач:
нећу видети тело поезије, већ крвоток иронију.

ПОСЛЕ РУЧКА

Склоним тањире са стола. Крајичком
ока, – снег пада концем марта.

Укључим радио. Трећи програм
Радио Београда, Концерт за...

На кревету затворим очи и опет све исто:
бели слапови самоће, ипак су то зидови
моје собе, дрхте у себи.

И чега год да се дотакнем није бол,
већ празнина. Где је оно што убија.

ИСИЈАВАЊЕ

Лежим,
док снови као флукутирајуће пихтије
замичу у сваки, па и замишљени
кутак собе.

Да могу, судбу своју бих преко колена.

Овде недостају топлине,
које су ишчашиле свој зглоб,
које су се урушиле у себе.

Размишљам шта хоћу да будем:
средиште паучине, а истовремено и плен –
ухваћен у самог себе...

Сијалица се клати попут обешене вештице,
око ње муве зује –
бесмисао, што се не да опазити.

СТРАЖА

за Ј. Т.

Далека је светлост града коју осматрам
под спуштеним капцима. У прстима премећем
телефон бројаницу, чекајући оглашавање дисплеја,
испис који ће засветлети, јавити се као...:
читаво мало јеванђеље, историја и прорицање
живота, левитација ограничене наде...
Шаке сам склопио око те нежне ларве –
као свици, похрлиће из ње светлост.

БУЂЕЊЕ МЕСЕЧИНЕ

(омаж модернизму)

Ровове сам ископао у себи. Крамп, лопата
и будак одзвањали су у унутрашњости
као стари, бучни часовници. Копао сам
по казни, удаљен од другова, дан и ноћ,
под ведрим небом, под месецом.
Опажен од непријатеља, био сам засут
мецима, *често од забаве*.

И жице, бодљикаве, морао сам да растегнем,
са малим звонима која трепере на среди јесени.

Нисам се скривао, кише су биле страшније,
дубина рова пунила се опушцима. Један
неугашени палио је остале, као жар куглице
одашиљале су светлост понад рова: мали
light show, готово да бих заплакао, а на руб
гелер је пао... О њега, сломила се месечина.

ЏЕЗ БАЈКА

Те ноћи отац није умро, а
мраз стегао.

Кола су плесала,
њихала се као барка
под месечином;
лед би блеснуо
у зеницама, зашкрипао.

Клизили смо
Као небеска једрилица
Радио је емитовао
I put a spell on you
Променили смо
Ракурс ове ситуације
Измислили џез бајку
Можда идемо у смрт
Али не невеселу

ЕКСКУРЗИЈА ВЕДРИНЕ

ИСПОВЕСТ ПРЕВАРАНТКИЊЕ

из освете сам то урадила, твоја немост била је
плаворешеткаста,
лично си на тужно подне олично у коњској лобањи
на сметлишту...
отишла сам јер си волео своју љубав према мени,
не мене!

и кад се то десило, жуто стакло неба распукло се
у парампарчад,
остао си у соби, међу зидовима у сукобу, опустошеним
белинама,
доцније си говорио да су те извукли хормони светлости,

и срели смо се опет, причала сам да је човек нарушена
паралела,
а ти, на растанку, погледао си у небо /као да је то лако/
рекавши:
Овој ноћи недостига је мало митологије, мало бродолома.

КОФЕРИ ЦИМА ЦАРМУША

Видим себе као путницу, са црвеним коферима
у црно-белом филму, говорила је постарија девојка
која већ деценијама не излази из свог стана.

Моје лице бива узнемирено мотелским пешкирима,
гнојне бубуљице појаве се баш у препуним купеима
кад се не бих либила бити плен младих јастребова.

Ослушкујем мелодију њене наратије седећи спрам окна
које осматра напуштену железничку станицу преко пута:
вагони изваљени попут гмизаваца крај мртвих колосека.

Гасећи жар-птицу ронхила у боци јулског пива, у трену
сетим се, а ни сам не знајући што, кафанске флоскуле:
до нестанка невиности, жене су доиста генијална бића.

WITHOUT SHAVING

... метеж чаршава...
Ми – у поразном руменилу лица
На супротним ободима кревета

Између рупица ролетни избија зрак
Светлећих реклама
Друмске пумпе и запарложеног мотела

Ко две сенке без тела ћутимо
Јефтин акварел на зиду
Подлупљене тапете

Нико није променио фреквенцу
Што изгубила је радио станицу
И сада слушамо само тихо шуштање

Зриковци у акустици мотела
Прометна вибрација прозора

И ништа се не дешава између нас
И ноћ лагано узмиче
И узмичу наше сенке

Стид гмиже унутар тела
То је паук у бежању са зида

ПИСМО

(*делимично по Ремарку*)

Почетак је априла, а зима још увек траје
у овим крајевима – местимични покрети снега,
циклус завичајних птица сведен на меру стрехе.

Неће дуго трајати ова хладноћа, говорим
кварталном надом. Екскурзија ведрине,
то небо као да је пренесено из неког другог доба,
из *Лисабонске приче*, из оног кадра
кад никако да падне одлука – сивило,
или плавет.

Јуче, у повратку с посла, онај наш брег
био је опседнут светлошћу,
Ма, прервизија од сунца, како ти би рекла,
а иста она сухомразица коју препознајем
у Хајделбергу из твог мејла.

Овде лед светлуца и без месечине, повремено
чујем новембар и његово лишће. Кад зашушти,
помислиш да ти се судбина примиче.

Одржава ме осећање привремености. Још увек те волим.

ЖУДЕЊИ ЗА ЖЕНСКИМ ПИСМОМ

Покушавам написати песму којом би била задовољна.
Лежи у кревету у тихо осветљаној соби и ја је посматрам
у полусенкама које мењају положај у складу са надимањем
завесе.

Мислим о речима које морају бити обле и меке, лакше
од хлеба,
а пуније од сапунских мехура да се не би распршиле
у трену.

Језик би по њима требало бешумно да клизи.
Као кад сиђем низ благу падину асфалта лером.

У овом часу волео бих да имам снагу женског писма.

Чујем жлезде како пулсирају дубоко скривене у
унутрашњост њеног тела.

Она и ја имамо једног анђела (она говори *анжела*),
овисника о емоцијама.
Ослушкује у тишини мој крвоток који убрзава струјање
да би написао песму.

И то све у сну.

КЛАУБЕР БР. 8

за С. Л.

Отварам врата, било која,
а предели унутрашњости у трену смене се
у Клаубер број осам.

Скривени од света у антикној згради Дорћола,
у стану најмљеном на ноћ, где чујеш ветар
и голубове у трсци коју открива плафон,

тамо је узмицала пред собном флором:
*У месечници, не додирујем биље –
увенуће.*

Питам је шта за нас значи што осећам
како мења мирис у циклусу.

*Не знам, говори мазним шапатам
та студентица психологије, Не мудруј...
А и њусији шо... Хајде... Љуби ме сад!*

И која год врата да отворим након тога, свестан
празне трансценденције у тим унутрашњостима,
сколе ме њени мириси у широком меандрирању.

ПРОВАЛИ МЕСЕЦ

---

*What a Little Moonlight Can Do
Billie Holiday*

Ноћу одлазимо у низине, избивамо у шумореде крај
речица,
мириси нас уходе – слаба астма пора што широко
захватише
испарења данас после пљуска над нашим малињацима.

Као у холивудским филмовима – тјунер празни
акумулацију макине,
пријем стално шушти, од звезданих маглина спокојно веју
свици:
хијеромантија тела – блесци у води, заборављени нарциси.

Само напољу то радимо, на нехотичним обалама Мораве,
и адицама Рзава, синоћ уз луну, уф, како је
менстируирала!,
опцртала је облаке над његовим раменима... *Ма, луда је
била...*

Завршио је, обрисао зној у надлактице, запалио
цигарету, ћутао
/сасвим урбано – посткоитална депресија/. И тад,
сладак је
неопростиво... Каже, заблентан у скоруп реке:
Провали месец!

МОРАВСКИ АНГЕЛ

---

*Сваки је анђео сирашан
Р. М. Рилке*

Слетео си на обалу реке, крај љубавника,
зато те и нису приметили,
Месећ, опажен као крвав, био је хитнут
иза левог рамена жене.

Први пут виђено
И осетио си завист према телесности
Изненађујуће зар не
А учен си да је тело пошаст
Оптерећен кривицом пренуо си се
Ништа ту није било јасно

Јер, ко си Ти?

Ниси разумео зашто је тело покора
Зашто је добро бити анђео
Ако осећаш призор
А шта ако постанеш човек
Ако разумеш оне који се моле
Јеси ли анђео

У МРЕЖИ

СВИ ПОРТОВИ СУ ОТВОРЕНИ

Ноћ наилази као тиха поплава, успорено (јефтин трик: да се развије навика, спонтано прихвати): тишина, да си у брдима чуо би мрава како струже ножицама.

А овде си, где пометњу унесе муњевита артикулација зглоба: *кри/кање!* – у трену сетиш се себе, месо и кост озрачено чељустима катодне цеви. Данима ово траје. Запатио си нешто малициозно (црв, тројанац, вирус...?), и никако да опоравиш Гејтсову шараду. Као мали провидни паукови, рапорт фајлови неприметно клизе по невидљивим нитима. Гле, твоја интима раскрили се у тоталитету, нагло као наранџа у реклами на прецизне кришке.

Уклонио си се од света једног, у свет други, а опет си на ветрометини: лишавање анонимности тек вежба је хакера почетника, одрађивање приправничког. И то је најстрашније: колатерална штета, експеримент, ето шта си! Остаје само да искључиш рачунар, спустиш ролетне, ако поглед прелети преко онесвешћеног монитора, севнуће одблесак твог лика Раблеовог потписа – коначни рез: као код оног Грка, о странцу и непријатељу у огледалу.

ХАКОВАЊЕ КОШМАРА

Увек је тако: пробудиш се од сна, и читав дан мучи те жижак у трбуху. Потмули, из прикрајка, латентна непријатност тик испод пупка.

Не пролази, знаш да ће трајати, одјек је негативне перцепције што постала је навика, и то усуд је који влада светом.

Ниси спреман на оргазам. Не би га ни прихватио.

Ових дана мислиш само о правилним дрворедима бреза, о белој кори што сљушти се као галантни, уски целофан. Тако би волео да се и хоризонт раздвоји, нагло и силовито, читав бојор трака витла небом – опази се: шта не постоји иза њега.

*

Живиш изнад градског тоалета. Од прозора, оборених попут увелих латица, цвета хлор. Месечина, бела као кокаин.

Лежеш у постељу, као у празнину.

Углавном, не подносиш овај *matrix*, а он се развија, овај пут без багова. И пре но што усниш, са страхом, приступаш форуму, као да си близак коначном решењу,

али оно исклизне, сваки пут... Отпочињеш нову тему, апокрифну: хаковање кошмара.

СЕМАНТИКА КУЛЕРА

Чуј бруј што дубоким лавиринтом належе на опну:
мек, загушен тон, дебео као старо уже коме не видиш крај:
ипак те води у сан.

Ево где се рађа Хипнос! Наизменична плава диода,
што се под неутврђеним капцима понавља као
парче иритантног неба над стампедом облака:
и она те води у сан.

И све распознајем у обрисима, у угашеним бојама:
стону лампу, ормар, сто и полице што бране те од хаоса:
ксалол објекти!

Чуј бруј, што попут ветра разгони облаке од плафона:
звездани кораци у коцки.

О АХАСФЕРУ

---

*Пролеће усред јануара. Образи: небо ујаљено.
У мртвом монитору, окно деформисано:
промене климатске, алузије библијске.*

Додиром, готово неосетним за нерв кажипрста,
ускрснеш систем: замисли покретање кулера – звук је
као ветар оркански Атлантика, слушан са дистанце
на метео броду за ухођење олује. Ускоро, сведен
на фантазам, бићеш ухваћен у мрежу – креиран је
нови аватар (тело моје твори се у неопипљивом)
и нови *nick* (није ли узбудљив тај легализам латентне
схизофреније?); и све је то мала игра обрта – ни богови
више нису сигурни шта су божанства, а шта плоти.

Ипак је ово магија, од учесталости чудо неприметно:
прозор у свет други раскрили се на само један *click*:
модем запара уши, као осуда... Литургија за Ахасфера.

О ХРИСТУ

Ево: *збивање йомерено* у ноћ, у организам.
Крвна зрнца у бешумном струјању, ти свици
што се расејавају хаотично, нежно додирујући
органа. Као мали електронски планктони.
Као варнице што излећу из ковачница.

А сад је зима. Не излазим из дома, у углу
хрпа одбачених књига. Вањштина допире
нестварно: филмски звуци. Паук спљоштен
о сто. Кажипрст прашине. Свакодневица
у хармонији. У испарењу кафе. Ништа.

У генима остаје запис положаја скелета
згужваног пред монитором. И прстију
који не знају шта ће са типкама тастатуре.
Можда си само неисправни линк, улица
што је грешком архитекте постала слепом.

Пољубац: утиснути усне у чело екрана,
осетити топлину: овај рачунар је један мали
Исус, један христич за интимну употребу.

ПРОПЛАМСАЈ

Овај положај руку стално се форсира: надлактица,
која је медијатор стола и чела /неубедљива симулација
небеске вертикале/, а друга шака нежно полегла о чврста,
гола леђа пластичне живуљке, што на сваки крет блесне у
унутрашњости, као зенице на фотографији.

То је прецизни хаос: махнита брзина магистрале, шум
док ласер чита диск, снопови електрона из врата цеви
кад иритирају фосфор да твори боје.

Већ свикнут на озрачење, ти си као немарна топологија
каблова, згурана испод стола, у сплету са чланцима,
бршљаном обрастао.

Овде, у соби, занесе те диодни пропламсај, та дискретна
насеобина љубави, осмех олакшања излети збуњено,
као канаринац из случајно ослобођеног кавеза...
Уз машину, скривену у утроби јефтиног алуминијума,
буде трансфер: ишчезнеш од тела.

Поново
око моје главе облећеш
попут слепог миша,
Господе.

Миран сам. Пушим цигарету, дим је ореол
који пресецаш својим крилима.

Молитву нисам изговорио, њу сам ти послао
мејлом. Попут Ноје саградио сам барку,
а она овог пута броди кроз архипелаг Интернет.
Успут сакупљам само девице мудре и луде,
ишчекујући да се са неба катодне цеви огласи:
system failed.

А кад се уморим од кормиларења, надамак циља,
својим шишмиш крилима збијеш дим дувана
у бестежинску поруку: *reset!*

ИЗЛАЗАК, ПЕРИФЕРИЈА

АМБРОЗИЈА У ЦВЕТАЊУ

Лето ће потрајати до дубоко у октобар, прогнозира се, полен неће бити умртвљен, бронхије остају у грчу.

На шалтеру апотеке, у кратким синкопама, као басму шапућем: серетиде, беродуал, сингулар! У удаху шверцујем хормоне, депресија се поклопа са кортико-стеродима. Од тога мушкарцима нарастају груди, постају Елиотове Тиресије, које не проричу ништа, чак и забораве да, полуисколачених очију, звиждукају на плућа.

Кад сам одлазио у болницу, колима, у престоницу округа, зауставиле су ме полицијске блокаде. Претресали су све, била је јавка за пошилику хероина, а нашли су ми упут, *сумњиво!*, привели ме, и тада сам, гледајући лисице на рукама, тражио поређење за опструисан удисај. Спровешће истрагу, рекли су, *ујуи задржавамо, доказ*. Нисам отишао на бронхо-провокацију, звучало им субверзивно.

С планине, у широком фронту, концентрише се полен у котлини. Зар би ико приметио, ови нежни белокори дрвореди бреза поуздане су убице, хистамин се размножава брже од пацова. Поглед је у блескању ротационог светла на ободу града, на шибљу које нараста у хоризонт, стрепња надолази. шапућем, да призовем магију: серетиде, беродуал, сингулар – крај августа је, цвета амброзија.

ДЕПОНИЈА ЕВРОПЕ

I live on the Balkans, говорим туристима из Европске уније,
I write poetry, објашњавам чиме се бавим;
климају главом са одобравањем пензионери
из Фолксвагеновог погона у Волфсбургу:
не сумњам – поезија Балкана је егзотична дестинација
западноевропских туриста.

Ветар диже руб сукње једне преплануле Немице,
даме у годинама са етно ђерданима,
слушам тврде гласове што изговоре имена земаља
чије језике не смем више да разумем:
Montenegro, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Serbia.

А приметна је обнова монархије:
у цветању јоргована сербијанских вароши
феудализам неопростиво стиже овог пролећа.

Тешим се како трговина иде,
како иде пиратерија дискова, козметички производи...
У центру овог малог града на југу државе
убеђују ме да је преко границе исток,
а све је у мешању слогова *чајниз, циџањских*
и сербијанских.

Сунце је у лави запада нагло зашло преко моје усне,
гризем је од свраба, скупљам робу,
одлазим са трга не окрећући се... Иза мене
праска, жубори, глагоље странци и домороци.
А има ли решења сем љубави за Балкан,
официјелну депонију Европе.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ: ПЕТАК ЈЕ, И СЕДАМ УВЕЧЕ

за Г. Л.

Гле, Господе, јапија у бару на ободу
двојке, петак је и седам увече,

распасан, пена му прелила криглу –
гледа у пивске барице, гледа у судбине:
он је јогин што мантра над новцем,
жели да се сети на студентске дане,
то мило губитништво, и некако му не иде,
и не види ништа, и кравата испија то пиво
с њим.

Гле, тезгароша у Кнезу, навикао је да не стрепи
од рације, одбија помисао да је био нечија девојка
у затвору, има пљоску и у њој завичајну љуту, мрзи
педере и жали над Косовом, и тај несвакидашњи
микс ипак је нечији син, добија за стан, за ексере
што заради сам, и почео је да снива амерички сан
усред Београда.

Гле, Господе, младог фашисте на Теразијама,
и два и три пута почуј то звоно: Лили Марлен
пева му са мобилног, диви се Химлеру, и
не осећа се нимало тесно између књижаре
Данило Киш и ромског ђубретара што се одмах
скрије у пролаз због необјашњивог стида.

Гле, под Плавим мостом још је неопседнуто,
аутомобили су нестрпљиви, почуј то животињство
под хаубом! Транце су хит, нуде двоструко. Оне
продају љубав и имају више верника но попови
клијентеле у Саборној. На бензинској пумпи радница
у црвеном комбинезону (новац је страст) мрмља
у дизел дугу на асфалту, у зенице јој се прелила, нек
не утихне та молитва – нафта наша хлебна!

Гледај, Господе, у барице, гледај у судбине:
ћумез, шанк, престониоца – петак је и седам увече.

ИЗНАД ЖИТА

У непомућеном пејзажу свакако срамотно
штрчи облакодер усамљен међу голубовима.
Српски високолетач је у предаху на ободу врха.

Испод њега је жито, све набрекло у сунчаном
предвечерју лета. Дакле, набрекло као стомаци
у касном ручку на некој од тераса, гастро идили
која се прелива преко каиша, вирка испод мајице;
под пазухом је салун, бордел, мушице се лепе
на лабије као на грлиће шулића. Ко осећа ветрове,
оркане и тајфуне који допиру из дубоке суштине
индивидуе? А празнину амбалаже? Дремеж кафанског
есцајга? Варку да је ово град?

Приче о пословима века стале су у наглој поспаности,
једном је прст назални опструкт, другом о концу усана
виси цигарета. Можда бесни на овакву архитектуру, жуде
да у гојазној стварности постану каубоји, који би, дакле
језиком измештеним у *western*, рекли овој вертикали:
There will be blood!

И опет је без дашка, али нешто друго помера класје.
Високолетач мирно посматра шта се дешава под житом,
по навици већ ћути, заражен гастро идилом.

ПРЕДГРАЂЕ, РАШКА

Нелегална двоспратница, руменило монте. Друмска
крстарица пред кафаном. Уз радио техран спушта се
на шљаку, за раменима залази му нека памелица на зиду
кабине.

Није баш сиров, зна он за романтику: све је у благом
котурању чачкалице из једног угла усана у други,
искусно споро, као лозу густира флерт са певаљком.

Каже јој (а глас му ремети лик): *Чудо је њај завичај,
ијо је као ѡпаразијѝ, ѡаниѝљичара. А ииѝо ће нама иѝо, људима,
нисмо ми биљке... Пођи са мном...*

И смешка му се она, барок се узјогунио у њеним прсима.
Алкохоли: и све више је вила док трепери
у љутим дуванима.

Измакни се: ноћ је и умиљато им пламте светла паланке.
И оне звезде су сад над биртијом, а и даље нису обичне.

ВИРУС: *SERBIA*

Овде се ништа не покреће. Тако наиђе ветар
и све остане тихо. Можеш да посадиш
петуније, али се оне никад неће заталасати
под френетичним зујем пчела у лето. Лист липе
не дамара на ваздуху. Тек као фотографија
остане, беживотни кип.

Слушај: ћутња се шири као канцер, а ти пронађи
лепоту у томе. И то није кошмар: то је свуда.

БЕЛЕШКА О ПЕСНИКУ

Петар Матовић рођен је 1978, живи у Пожеги.
Дипломирао на катедри за српску књижевност на
Филолошком факултету у Београду. Пише поезију и
есеје. Објавио збирку песама *Камерни комади*. Објав-
љује у периодици. Заступљен у више зборника поези-
је. Песме су му преведене на пољски језик.

У ОВОЈ КЊИЗИ

УРУШЕНЕ ПАРАЛЕЛЕ

- 9 На оштрици бријача
- 10 Из капетановог дневника
- 11 Селидба
- 12 Глухи Одисеј
- 13 *Paris, Texas*
- 14 Армагедон
- 15 Повратак у стан
- 16 Озрачење собе

ЗМИЈСКИ СЈАЈ

- 19 Вежба
- 20 Пред невреме
- 21 Змијски сјај
- 22 Ватре светог Хераклита
- 23 Опструкције

ОЗРАЧЕЊЕ СОБЕ

- 27 Хостија
- 28 Негирање фузије
- 29 У ропцу тишине
- 30 *trip!*
- 31 После ручка
- 32 Исијавање

- 33 Стража
- 34 Буђење месечине
- 35 Џез бајка

ЕКСКУРЗИЈА ВЕДРИНЕ

- 39 Исповест преваранткиње
- 40 Кофери Џима Џармуша
- 41 *Without Shaving*
- 42 Писмо
- 43 Жудећи за женским писмом
- 44 Клаубер бр. 8
- 45 Провали месец
- 46 Моравски ангел

У МРЕЖИ

- 49 Сви портови су отворени
- 50 Хаковање кошмара
- 52 Семантика кулера
- 53 О Ахасферу
- 54 О Христу
- 55 Пропламсај
- 56 Архипелаг Интернет

ИЗЛАЗАК, ПЕРИФЕРИЈА

- 59 Амброзија у цветању
- 60 Депонија Европе
- 62 По милости божјој: петак је и седам увече

- 64 Изнад жита
- 65 Предграђе, Рашка
- 66 Вирус: *Serbia*

- 67 Белешка о песнику

Петар Матовић
КОФЕРИ ЦИМА ЦАРМУША

Едиција

повеља

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига педесет девета

Уредник и рецензент
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ

Издавач
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ”
КРАЉЕВО

За издавача
ДРАГАНА ТИПСАРЕВИЋ

Главни и одговорни уредник
ГОРАН ПЕТРОВИЋ

Оперативни уредник
АНА ГВОЗДЕНОВИЋ

Секретар Уредништва
ВЕРОСЛАВ СТЕФАНОВИЋ

Ликовна опрема
ДРАГАН ПЕШИЋ

Штампа
АНАГРАФ
Краљево

Тираж
500

Краљево
2009

